

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی	سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه های ادبی
تاریخ امتحان: ۱۳۸۴ / ۶ / ۱۲		سال سوم آموزش متوسطه شیوه سالی - واحدی (روزانه) ونیم سالی واحدی بزرگسالان	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش آموزان و داوطلبان آزاد در دوره تابستانی سال تحصیلی ۸۴-۱۳۸۳	

ردیف	سؤالات	نمره
۱	با توجه به ابیات زیر به سؤالات داده شده ، پاسخ دهید : « دیدن روی تو ظلم است و ندیدن مشکل است بی قراران هر نفس در عالمی جولان کنند الف) کدام یک از ابیات بالا ، « مصرع » است ؟ ب) واژهی « قافیه » در مصرع چهارم ، کدام است ؟	۰/۵
۲	اهمیت قالب « مستزاد » در چیست ؟	۰/۵
۳	کدام شاعر زیر ، « قدیمی ترین ترکیب بند » شعر فارسی را سروده است ؟ الف) جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی ب) ابن یمین پ) هاتف اصفهانی ت) قطران تبریزی	۰/۲۵
۴	درون مایه‌ی مثنوی « حقیقه الحقیقه‌ی سنایی » چیست ؟	۰/۲۵
۵	با توجه به بیت زیر ، « وجه شبه » را در مصرع اول و « ادات تشبیه » را در مصرع دوم مشخص کنید. « تو همچون گل ز خندیدن لب با هم نمی آید روا داری که من بلبل چو بوتیمار بنشینم »	۰/۵
۶	در کدام یک از ابیات زیر ، « تشبیه مرکب » دیده می شود ؟ الف) گفتا برو چو خاک تحمل کن ای فقیه یا هر چه خوانده ای همه در زیر خاک کن ب) قرار در کف آزادگان نگیرد مال چو صبر در دل عاشق ، چو آب در غریب	۰/۵
۷	یک « تشبیه بلیغ اسنادی » بنویسید به گونه ای که واژه‌ی « دریا » ، « مشبه به » آن باشد.	۰/۵
۸	با توجه به عبارت زیر به سؤالات داده شده ، پاسخ دهید : « دایه‌ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد . » الف) در عبارت بالا چه نوع تشبیه بلیغی دیده می شود ؟ ب) « مشبه به » در تشبیه اول کدام است ؟ پ) واژه‌ی « زمین » کدام یک از پایه های تشبیه است ؟	۱
۹	در بیت زیر ، کدام واژه ها در مفهوم استعاری به کار رفته اند ؟ « نوع استعاره » های موجود را بنویسید. « نفسی بیا و بنشین ، سخنی بگو و بشنو که به تشنگی بمردم بر آب زندگانی »	۱
۱۰	در بیت های زیر ، « استعاره های مکنیه » را بیابید . الف) تو را ز کنگره‌ی عرش می زنند صغیر ندانمت که در این دامگه چه افتاده است ب) ای بخارا ، شاد باش و دیر زی میر زی تو شادمان آید همی	۰/۵
۱۱	در شعر زیر ، شاعر با نسبت دادن ویژگی های انسانی به واژه‌ی « تنهایی » ، از کدام « آرایه‌ی ادبی » بهره گرفته است ؟ « گاه تنهایی / صورتش را به پس پنجره می چسبانید . »	۰/۵
	« ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم »	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه های ادبی	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه شیوه سالی - واحدی (روزانه) و نیم سالی واحدی بزرگسالان		تاریخ امتحان: ۱۳ / ۶ / ۱۳۸۴	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد در دوره تابستانی سال تحصیلی ۸۴-۱۳۸۳		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره
۱۲	با توجه به عبارت زیر به سؤالات داده شده ، پاسخ دهید . « جهان خوردم و کارها راندم . » الف) کدام واژه در « مفهوم مجازی » به کار رفته است ؟ ب) « قرینه » ی آن کدام است ؟ پ) « نوع علاقه » ی آن را بنویسید .	۰/۷۵
۱۳	هر یک از واژه های مشخص شده در ابیات و عبارت زیر ، « مجاز » از چیست ؟ الف) به یاد روی شیرین بیت می گفت      چو آتش تیشه می زد ، کوه می سفت ب) آفرین جان آفرین پاک را      آن که جان بخشید و ایمان خاک را پ) دیدم که نفسم در نمی گیرد و آتشم در هیزم تر اثر نمی کند .	۰/۷۵
۱۴	در ابیات زیر ، کنایات را مشخص کنید ، سپس مفهوم هر یک را بنویسید . الف) چنین است رسم سرای درشت      گهی پشت بر زین ، گهی زین به پشت ب) سرم به دینی و عقبی فرو نمی آید      تبارک الله از این فتنه ها که در سر ماست	۱
۱۵	از کنایه ی موجود در کدام بیت ، مفهوم « خجل شدن و شرمندگی گشتن » دریافت می شود ؟ الف) نرفتم به محرومی از هیچ گوی      چرا از در حق شوم زرد روی ب) به تیغم گر کشد دستش بگیرم      وگر تیرم زند ، منت پذیرم	۰/۵
۱۶	در کدام یک از ابیات زیر ، « واج آرایی » ، محسوس تر است ؟ چرا ؟ الف) خواب نوشین بامداد رحیل      باز دارد پیاده را ز سبیل ب) ریاست به دست کسانی خطاست      که از دستشان دست ها برخداست	۰/۵
۱۷	با توجه به بیت زیر : « دلا ز رنج حسودان مرنج و واثق باش      که بد به خاطر امیدوار ما نرسد » الف) کدام واژه ها با هم آرایه ی « اشتقاق » دارند ؟ ب) صامت های مشترک آن واژه ها را بنویسید .	۱
۱۸	در کدام یک از ابیات زیر ، آرایه ی « تصدیق » وجود دارد ؟ الف) آدمی در عالم خاکی نمی آید به دست      عالمی دیگر بساید ساخت وز نو آدمی ب) ای جان جان جان جان ، ما نامدیم از بهر نان      برجه گذارویی مکن در بزم سلطان ، ساقیا	۰/۵
۱۹	در هر یک از عبارات زیر ، سجع ها را بیابید و نوع آن ها را بنویسید . الف) ما به او محتاج بودیم ، او به ما مشتاق بود . ب) متکلم را تا کسی عیب نگیرد ، سخنش صلاح نپذیرد .	۱
۲۰	در کدام یک از بیت های زیر ، « موازنه » و در کدام یک « ترصیع » وجود دارد ؟ در هر مورد ، دلیل خود را بنویسید . الف) برگ بی برگی بود ما را نوال      مرگ بی مرگی بود ما را حلال ب) غلام نرگس مست تو تاجداران اند      خراب باده ی لعل تو هشیاران اند	۱
	« ادامه ی سؤالات در صفحه ی سوم »	

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی	سوالات امتحان نهایی درس: آرایه های ادبی
تاریخ امتحان: ۱۳۸۴ / ۶ / ۱۲		سال سوم آموزش متوسطه شیوه سالی - واحدی (روزانه) ونیم سالی واحدی بزرگسالان	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش آموزان و داوطلبان آزاد در دوره تابستانی سال تحصیلی ۸۴-۱۳۸۳	

ردیف	سوالات	نمره
۲۱	در بیت زیر بین کدام کلمات ، « جناس » به کار رفته است ؟ « نوع » هر جناس را بنویسید. « کفر است در طریقت ما کینه داشتن آیین ماست سینه چو آینه داشتن »	۱
۲۲	در کدام یک از ابیات زیر ، « موسیقایی ترین نوع جناس » به کار رفته است ؟ دلیل خود را را همراه با ذکر واژه های هم جنس ، بنویسید. الف) خرامان بشد سوی آب روان ب) آن کس است اهل اشارت که بشارت داند چنان چون شده باز جوید روان نکته ها هست بسی ، محرم اسرار کجاست ؟	۱
۲۳	در بیت زیر ، آرایه ی مراعات نظیر را بیابید. « ز خاک من اگر گندم بر آید از آن گر نان پزی ، مستی فزاید »	۰/۵
۲۴	در بیت زیر چه « نوع » لغو نشری دیده می شود ؟ « نشرها » را مشخص نمایید. « به لطف خال و خط از عارفان ربودی دل لطیفه های عجب زیر دام و دانه ی توست »	۰/۷۵
۲۵	برای مثال زیر ، یک علت ادبی بنویسید. « زردی برگ درختان هنگام پاییز »	۰/۵
۲۶	در بیت زیر ، کدام کلمه ، دارای « ایهام » است ؟ معانی مختلف آن را بنویسید. « خانه زندان است و تنهایی ضلال هر که چون سعدی گلستانیش نیست »	۰/۷۵
۲۷	در ابیات زیر ، هر یک از آرایه های « تلمیح ، تضمین ، تناقض ، حس آمیزی و تضاد » را مشخص کنید. الف) بهر این فرمود رحمان ای پسر ب) به ترانه های شیرین ، به بهانه های رنگین پ) بار فراق دوستان بس که نشسته بر دلم ت) ما قصه ی سکندر و دارا نخوانده ایم ث) هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای کُلُّ یَوْمٍ هُوَ فِی شَأْنِ اِیْ پَسْر بکشید سوی خانه مه خوب خوش لقا را می رود و نمی رود ناقه به زیر محلم از ما به جز حکایت مهر و وفا مپرس من در میان جمع و دلم جای دیگر است	۲/۵
	« موفق باشید »	۲۰
	جمع نمره	